

Videns- og refleksionsgrundlag

Mariagerfjord Kommunes dagtilbud

Mariagerfjord
Kommune

Indledning

I efteråret 2019 udarbejdede dagtilbuds-, dagpleje- og skoleledere (af landsbyordninger), konsulenter og fagchefen gennem faglige diskussioner baseret på forskning et **Vidensgrundlag for dagtilbud og dagpleje**. Formålet med videns grundlaget er at skabe et fælles fundament for ledelse i dagtilbud og dagpleje i Mariagerfjord Kommune, som den enkelte leder kan navigere ud fra. Dette Videns- og refleksionsgrundlag er et arbejdsdokument, der viser eksempler på, hvordan der kan arbejdes med Vidensgrundlaget som det helt grundlæggende. Der er valgt emner fra Vidensgrundlaget ud som eksempler, men alle de øvrige emner i Vidensgrundlaget er også vigtige.

Den 1. juli 2018 trådte en ny Dagtilbudslov i kraft, som forpligter kommunerne til at sikre en pædagogisk praksis, der har høj kvalitet til gavn for alle børn men især til gavn for børn i udsatte positioner. Gode dagtilbud gør en stor forskel for børns liv, både her og nu og langt ind i børns voksenliv. Især børn fra udsatte hjem får bedre livsmuligheder når de har gået i gode dagtilbud. Den nye dagtilbudslov og de tilhørende bilag og baggrundsmateriale slår fast, at den faglighed der ligger til grund for praksis, skal være videns baseret og reflekteret.

Med lovgivning og politiske visioner er destinationen slået fast, og ledere og medarbejdere har derfor til opgave at bevæge sig i den retning vi beskriver i vidensgrundlaget. Som metafor for netop dette arbejde, kan man til sammenligning forstå dette dokument som dagtilbuds og dagplejens *søkort*. Kursen er slået fast, mens søkortet repræsenterer den viden, man skal bruge til at navigere efter, og til at reflektere over, for at tage bestik af om pædagogikken er på rette kurs. Her spiller lederes og medarbejderes professionelle dømmekraft en alt afgørende rolle; for et er et søkort af forstå, et andet et skib at føre. Her er det netop jeres rolle at kunne omsætte viden fra søkortet, samtidig med at I skal kunne forstå og aflæse vind og vejrforhold samt besætningen.

Indhold

Indledning	3
Et systemisk grundperspektiv og læring	4
Mentalisering og dannelse	6
Barnesyn og børneperspektiv	8
Leg og børnefællesskaber	10
Læringsmiljø	12
Didaktik	14
Trivsel	16
Samarbejde	18

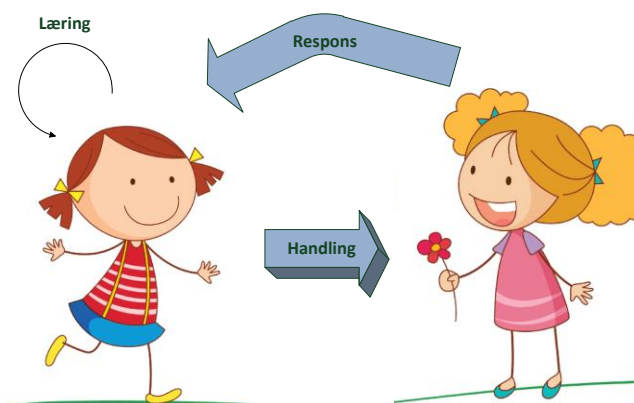
Et systemisk grundperspektiv og læring

I Mariagerfjord er det pædagogiske grundperspektiv systemisk. Her forstår vi læring som forandring.

I et systemisk perspektiv er børn og voksne aktører i netværk af systemer. Handlinger udfolder sig altid i en kontekst, og skal derfor forstås i denne sammenhæng. På den vis kan man sige, at børns handlinger og tanker er et produkt af de kontekster, de kommer i, ligesom de kontekster de kommer i, er et produkt af deres handlinger.

Helt grundlæggende forholder vi os i Mariagerfjord derfor altid til følgende tre systemiske niveauer: Individ, gruppe og organisering, når vi forsøger at forstå børn (mennesker) og deres handlinger.

Børn handler i en kontekst, hvorfra der kommer en respons. Konteksten er blandt andet betinget af organiseringen.

I et systemisk perspektiv er læring forandring – en forskel der gør en forskel. Når børn handler i en kontekst, kommer der en respons. Dette udgør forudsætningen for børns læring, der sker *i* barnet. Det betyder, at hvis vi gerne vil skabe og sandsynliggøre forandring(læring), skal vi gribe på flere niveauer. Netop derfor bliver arbejdet *med* det pædagogiske læringsmiljø og *i* det pædagogiske læringsmiljø essentiel for at skabe de rette forudsætninger for læring.

I Dagtilbud arbejder vi med 3 læringsniveauer:

1. ændring i adfærd	Barnet lærer en ny handling eller justerer en handling
2. ændring i forståelse	Barnet lærer noget om et fænomen, og forstår det på en ny eller anden måde.
3. ændring i forståelse af forståelse	Barnet får en ny erkendelse, der har indflydelse på, hvordan det tænker om et fænomen

Vi arbejder med at skabe de bedste forudsætninger for læring, men vi kan ikke med sikkerhed vide, hvad barnet vil lære. Omdrejningspunktet for læring i Dagtilbud er de pædagogiske læringsmiljøer. Det betyder at vi skaber forudsætningerne for læring i fællesskaber.

"Du kan give barnet en lærestreg, men du kan ikke vide, hvad det lærer!"

Refleksionsspørgsmål

---

1. *Hvordan arbejder du som medarbejder med at give barnet en respons, der er den bedste forudsætning for at skabe den læring i barnet, du ønsker?*
2. *Hvordan samarbejder du med dine kollegaer om at skabe læringsmiljøer, der muliggør at barnet kan forstå sin omverden på en ny eller anden måde?*
3. *Hvordan arbejder I sammen med jeres ledelse om organisering og strukturer, for at skabe de bedste betingelser for alle børns læring?*

Toke har svært ved at udtale 's-lyden', og Bjarke har et øjenproblem, der gør, at han skal gå med klap for det ene øje. Medarbejderen har talt med hhv. Toke og Bjarke forældre om, hvad de gør, og hvad de kan gøre i hjemmet. Den viden medarbejderen har fået fra denne samtale, bruges i dialogen med kollegaer om, hvordan de sammen kan arbejde med at skabe de rette forudsætninger for læring for Toke og Bjarke samt de andre børn i læringsmiljøet. De vælger at arbejde med et sørøvertema, hvor alle skal have klap for øjet, de laver sabler og læser sørøverhistorier, og bruger således også enhver anledning til at øve udtale.

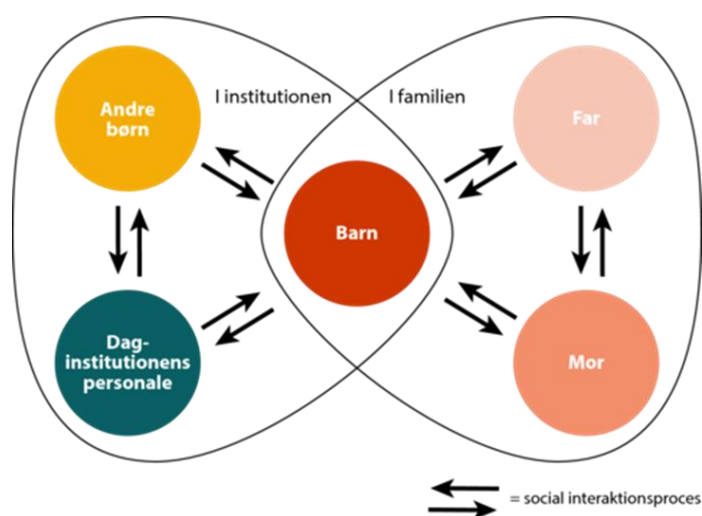
Mentalisering og dannelse

I Mariagerfjord er mentaliseringsbaseret pædagogik grundlæggende. ICDP understøtter en del af en mentaliseringsbaseret pædagogik. Vi anser dannelse som en social proces, hvor individet indgår i fællesskaber, hvori det udvikler sig og danner sin selvopfattelse.

Fællesskaber er kulturelt betinget

Mentalisering er, når du samtidig med, at du kan aflæse den anden (barnet), også har fokus på din egen mentale tilstand – hvad gør det ved dig, så du bliver bevidst om din egen reaktion i situationen. Det er det der gør at du kan adskille det den anden føler og det du føler, og derigennem markere den rette følelse hos den anden. Mentalisering læres i samspil med andre. Måden hvorpå du ser barnet og responderer på barnets adfærd, følelser og andre udtryk, har afgørende betydning for barnets udvikling af mentalisering. Den voksnes evne til at mentalisere har stor betydning for barnets udvikling af evne til at mentalisere.

Dannelsesprocesser handler om at forstå de socialiseringsprocesser barnet indgår i. Socialpsykolog Lars Dencik har fremstillet sommerfuglemodellen, som illustrerer kompleksiteten af barnets dobbeltsocialisering. Modellen tydeliggør hvordan kravene til barnets socialisering forøges i forbindelse med den sekundære socialisering¹. I hvilken grad kulturen i de to forskellige kontekster ligner hinanden, er afgørende for i hvilken grad kompleksiteten nedsættes for barnet. Forståelsen af dobbeltsocialisering er væsentlig i arbejdet med dannelse, fordi forskellige kulturelle forudsætninger i de forskellige socialiseringsarenaer, har afgørende betydning for barnets dannelse. Barnets syn på sig selv opstår, når barnet spejler den måde andre ser og forstår det på.

Den primære socialisering er illustreret på den højre side af modellen i form af familien (hjemmet), og den sekundære socialisering er illustreret på den venstre side af modellen som dagtilbuddet/dagplejen. Den primære og den sekundære socialisering udgør tilsammen helheden af barnets socialisering. Dette forstået således, at sommerfuglens vinger delvist skaber hinanden.

---

¹ Dencik, Jørgensen & Sommer 2008; Schou & Pedersen 2009

Refleksionsspørgsmål

- Hvilke tegn kan I se hos barnet på, at det oplever mentaliserende voksne?
- Hvordan forbinder du og dine kollegaer i dagligdagen, barnets to læringsarenaer (hjem/institution el. dagpleje), så kompleksiteten nedsættes for barnet?
- Hvordan kan ledelsen understøtte vores arbejde med mentalisering og dannelse på både individ- og gruppeniveau?

Derhjemme synes mor, at det er omsorgsfuldt og prisværdigt, når Louise ind imellem tjekker sin lillebrors ble for at se, om der skulle være noget i den, som gør, at den skal skiftes. I den integrerede institution Mælkebøtten, er pædagogerne foruroligede over selvsamme adfærd, idet de synes, at flittig omsorg for lillebror kan stå i vejen for udvikling af Louises selvstændighed. Derfor understreger de over for Louise, på en anerkendende måde, at blecheck er de voksnes ansvar. Louise skal både forbinde og adskille, at i én sammenhæng værdsættes denne handling, mens den i en anden problematiseres.

Barnesyn og børneperspektiv

Barnesynet i Mariagerfjord tager udgangspunkt i, at det at være barn har værdi i sig selv. I det grundlæggende børnesyn er legen central og børneperspektivet i fokus. Inddragelsen af barnets perspektiv er et grundlæggende element i alt pædagogisk arbejde.

I et systemisk perspektiv har barnet værdi i sig selv, netop fordi mennesker er ligeværdige. Barnet har, som alle andre aktører i systemet, dets eget perspektiv og forståelse.

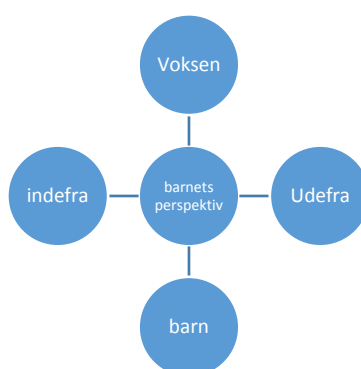
I et systemisk perspektiv er det, at kunne tage et børneperspektiv en afgørende forudsætning for det pædagogiske arbejde. Et børneperspektiv er et perspektiv på praksis fra en bestemt position – fra børnehøjde.

Et *udefra* perspektiv, er når vi ser *på* barnet gennem vores position som voksen og som fagperson og vurderer barnet i et udefra-perspektiv. Dette perspektiv beskriver barnets karakteregenskaber, som giver grundlag for barnets motiver og handlinger uafhængig af kontekst. Et børneperspektiv kræver et perspektivskifte fra et se *på* barnet til at se *med* barnet ind i de sammenhænge, hvor barnet færdes. Det kræver, at vi sætter os for at undersøge, hvordan børnegruppen eller et specifikt barn erfarer forskellige kontekster i sin hverdag.

I et *indefra* perspektiv på barnet udtrykker barnet sine holdninger, oplevelser og ønsker. Barnets egne holdninger og oplevelser tages alvorligt og tillægges værdi i beslutninger, der træffes om barnet. I forhold til de yngste børn, som endnu ikke har udviklet et verbalt sprog, kommunikerer den pædagogiske medarbejder med både verbale ord og kropssprog, og er meget observerende i forhold til de svar, barnet giver via dets kropssprog og mimik.

Et børneperspektiv kræver vi er åbne for at ville lade os fortælle noget, også noget som er i modstrid med vores egen mening og som kræver, at vi går i dialog med os selv og vores egen forståelse af situationen

Barnets perspektiv på "De korte møder/øjeblikke" og hverdagsrutinerne skal have plads i den daglige praksis – de skal dyrkes og have pædagogisk opmærksomhed.

Der er ikke kun ét børneperspektiv, men lige så mange perspektiver som der er børn. Barnets perspektiv kan anskues ud fra et "Udefra-børneperspektiv" og et "indefra-børneperspektiv"

Refleksionsspørgsmål

- *Hvad oplever barnet (i den situation vi taler om)? Hvilke tegn observerer vi?*
- *Hvordan oplever barnet mon de andre børn og mig som voksen i den pågældende situation?*
- *Hvordan kan vores leder understøtte os, så vi får et indefra børneperspektiv med i alle vores beskrivelser af børnene*

Vi lagde mærke til, at Maia, 4 ½ år tit trak sig og legede alene. Vi optog lidt video og analyserede det. Vi kunne se på videoen, at Maia kiggede på andre børn, der legede. Og vi kunne se at Sofie ofte er var i den gruppe Maia kiggede på. Vi kunne også se, at det ofte var lege i dukkekrogen Maia stod og betragtede. Maia tog ikke kontakt, men kiggede. Vi besluttede at tale med Maia om hvad hun oplevede, når hun kiggede på de andre børns leg og derudfra tilrettelagde vi et legeforløb, for Maia og de børn hun nævnte. I tilrettelæggelsen og gennemførelsen understøttede vi, at både Maia og de andre børn oplevede, at Maia bidrog med noget værdifuldt i legen. Efter en måneds tid, oplevede vi at Maia selv tog kontakt til andre børn og deltog i lege.

Leg og børnefællesskaber

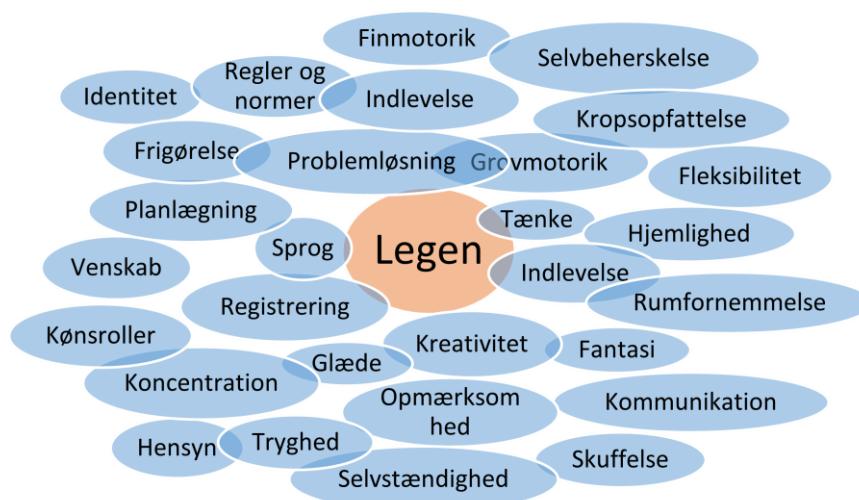
I Mariagerfjord anses barnets leg og barnets ret til at indgå i børnefællesskaber som betydningsfuld i forhold til barnets læring og dannelse. Vi skal udfordre og udforske rammevilkårene herfor, så det styrker barnets muligheder for deltagelse og læring.

I et systemisk perspektiv har leg værdi i sig selv.

Børn opfatter leg som noget rart, sjovt og som en naturlig del af deres hverdag. Legens indhold hentes fra børns livsverden, samtidig med at dens indhold bringer børn bort fra her og nu. De leger *med* virkeligheden (fantasi og kreativitet – forestillet tema) og *om* virkeligheden (viden empati og værdier).

Børn leger for at være i live. Det modsatte af leg er depression. Det er vigtigt for pædagoger at forstå og være nysgerrige på. Hos dagplejen og i vuggestuen er opbygning af tillid og tryghed i forhold til omgivelserne et vigtigt element i forhold til at arbejde med leg og empati. I legen har den voksne en vigtig funktion til at komme med redskaber, der kan udvikle legen, få den til at vare længere og guide børn, der er lidt i periferien af fællesskabet og som ikke selv formår at komme ind i en leg. Det at kunne lege kræver blandt andet koncentration, evne til konflikthåndtering, følelsesregulering og empati. Det er noget, personalet skal hjælpe børnene med at udvikle. Derfor skal voksne være legesupervisorer, som kommer med indspark, der lægger sig i forlængelse af det, som børnene leger og den subjektive mening de lægger i den. På den måde stimulerer de børnenes legekompeterencer.

Har I bare leget i dag?

At lege er noget man skal øve sig på for at blive rigtig god til det. Legeerfaringer udvikler samspilsmønstre. Legen har ikke et bevidst mål men har værdi i sig selv. Det vigtige er at børnene bestemmer indholdet og betydningen i legen. Børnene har en intention med det de gør eller vil gøre. Intentionen er ikke nødvendigvis bevidst og planlagt, men mening og mål i legen opstår på samme tid.

Refleksionsspørgsmål

- *Hvordan oplever barnet mon legesituationen? (vælg en legesituation)*
- *Hvordan oplever barnet mon de andre børn og mig som voksen i den pågældende legesituation?*
- *Hvordan kan vores leder understøtte os, så vi får et indefra børneperspektiv med i alle vores beskrivelser af børnene?*

En gruppe drenge besluttede at lukke den eneste indgang der var til cykel/mooncar banen.

Det bevirkede, at de andre børn klagede over at drengene spærrede, så de ikke kunne komme ind på banen. Jeg besluttede at observere hvad der foregik for at finde frem til det betydningsniveau drengenes leg havde for at kunne hjælpe med at udvide legen så de børn der klagede også kunne være med i en eller anden form.

Jeg spurgte dem, om de legede bom / bro, for så kunne de måske lave et vejkryds, som de så passede.

Børnene blev inspireret af min ide, og inden længe var de i gang med at lave rød, gule og grønne skilte de kunne bruge, ligesom der var en snak om, hvad det vil sige at køre i et vejkryds.

Drengene blev inspireret med udgangspunkt i deres betydningsniveau i legen og på den måde fik de udviklet en god leg hvor alle børn kunne involveres. Og drengene fik via deres leg nye erfaringer i samspilsmønstre.

Læringsmiljø

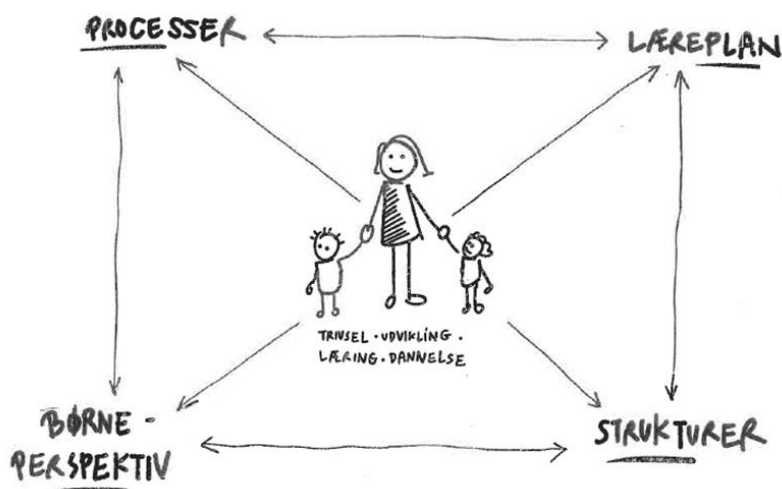
I Mariagerfjord skal voksne grundlæggende tage ansvar for at tilbyde læringsmiljøer, der give alle børn mulighed for deltagelse i betydningsfulde fællesskaber

I en systemisk forståelse af læring og kontekst, er det netop en pointe i sig selv, at *læring sker i en kontekst*. Både det *der er* (konteksten) og det *der sker* (handlingen), udgør tilsammen læringsmiljøet. Det, der gør læringsmiljøet pædagogisk, er den pædagogiske intention eller målsætning, der udgør den forståelsesmæssige ramme.

Det enkelte barn har brug for at blive udfordret der, hvor barnet er i forhold til dets faktiske udviklingsniveau og støttet i at blive inkluderet i de mange læringssituationer der er i løbet af en dag

Stilladsering tager afsæt i barnets nærmeste udviklingszone, hvor barnet har behov for støtte i at mestre udfordringen. Vi skaber stilladsering i læringsrummene ved at indtage 3 forskellige positioneringer i læringsrummet.

1. den instruerende; Når vi går foran og viser vej (voksenskabt/styret læring),
2. den nysgerrige; Når vi stiller os ved siden af og er undrende, undersøgende og medskabende i processen (voksenstøttet læringsrum), og
3. den observerende; Når vi vurderer hvornår vi måske kan trække os ud og stille os bagved.

Processer: Dét, der sker. **Børneperspektiv:** Hvad er børnenes egne ønsker i dét, der sker.

Læreplanselementer: Intentionerne med dét, der sker. **Struktur:** Rammerne om dét, der sker

---

Et godt læringsmiljø kan skabes alle steder. Men forskning viser, at bestemte faktorer skal være til stede for at skabe det; børnefællesskaber, nærværende voksne, faglig evalueringskultur, rammer med mulighed for differentieret deltagelse.

Refleksionsspørgsmål

- *Hvilke overvejelser gør du dig over læringsmiljøet i f.eks. garderoben?*
- *Hvordan tilrettelægger du og dine kollegaer læringsmiljøer med udgangspunkt i det enkelte barns udviklingsniveau?*
- *Hvordan kan ledelsen understøtte jeres arbejde med læringsmiljøer, der afstemmes/modelleres efter den aktuelle børnegruppe?*

På stuemødet reflekterede vi i fællesskab over at jeg flere gange har observeret at vi skynder på børnene i garderoben. Vi har svært ved at nå, at få alle børnene på legepladsen inden vores pauser starter. Samtidig har jeg observeret at Peter på 2 år gentagende gange har givet udtryk for, at han ikke kan nå sit tøj og at det er træls at skulle tage tøj på selv.

Vi besluttede, set lyset af husets overordnede målsætning om, at "hvad børn kan selv – skal de selv", at vi de kommende 14 dage vil indsamle data, i form af videooptagelse, generelle observationer, børneinterview mv. i garderoben. Efter 14 dage behandlede vi det indsamlede data. Vi anvendte analysemodellen, som tager udgangspunkt processer, børneperspektiv, læreplanslementer, strukturer. Analysen resulterede i, at vi organiserede "garderobesituationen" efter madpakker på en anden måde og at vi blev bevidste om at understøtte børnene i stedet for at skynde på dem. Vi blev bevidste om, hvordan vi skulle positionere os i forhold til de enkelte børn. Peter fik sin knag flyttet ned, så han kunne nå sit tøj og vi motiverede ham med ros og anerkendelse til selv at få lyst til at tage tøjet på.

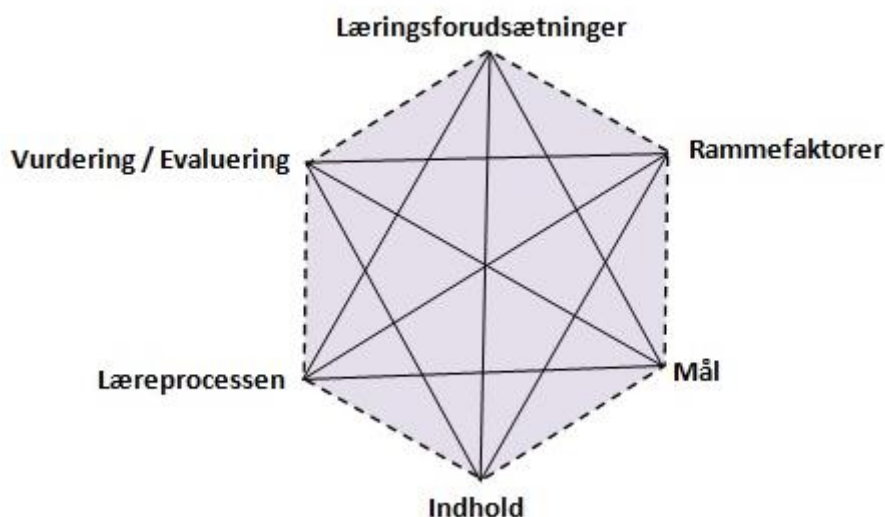
Didaktik

I Mariagerfjord arbejder vi reflekteret i praksis. Vi gør os didaktiske overvejelser om, hvordan vi kan skabe de bedste forudsætninger for børns læring.

En god organisering af pædagogiske aktiviteter understøtter børns udvikling, læring og trivsel. De pædagogiske aktiviteter, såvel de børneinitierede som de vokseninitierede, er genstand for systematiske didaktiske overvejelser.

Didaktik er ikke kun et spørgsmål om planlægning af og refleksion over praksis, det er også et spørgsmål om at handle på en særlig måde i selve situationen. Derfor vil vi reflekteret træffe valg om metoder i vores pædagogiske praksis. Et vigtigt spørgsmål at stille er; Hvad får børnene/barnet ud af det vi gør?

Evalueringsskulturen bygger på didaktiske overvejelser. Didaktik er overvejelser og planlægning af hvordan vi skaber *læringsmiljøer og – situationer*. Læringsmiljøerne og læringssituationerne der udspiller sig i vores daglege og dagtilbud reflekterer vi over ud fra en didaktisk model, hvor de forskellige elementer i modellen påvirker hinanden:

Hvert punkt udgør en genstand for didaktiske overvejelser, samtidig med at de skal ses i en helhed. På den vis skal man eksempelvis overveje, hvordan hvert enkelt barns læringsforudsætninger er – dets nærmeste udviklingszone – ligesom man skal have øje for hele børnegruppen. Læringsforudsætningerne har så indflydelse på de andre elementer. Alle punkter i modellen er relevante i en evalueringsskulturen.

”Se på modellen som et edderkoppespind. Træk i en af trådene og forestil dig, hvordan du omformer hele figuren. Bevægelser ét sted påvirker alle elementerne” (Fredens 2014)

Refleksionsspørgsmål

---

1. *Hvordan arbejder du som medarbejder med at afdække og reflektere over de forskellige didaktiske elementer i forhold til både det enkelte barn men også med børnegruppen?*
2. *Hvordan har du med dine kollegaer dialog om jeres didaktiske overvejelser ift. at skabe læringsmiljøer der matcher jeres konkrete børnegruppe?*
3. *Hvordan arbejder I sammen med jeres ledelse om organisering og strukturer, der støtter op om jeres didaktiske overvejelser?*

Sidste år holdte vi børnejulefrokost i vuggestuen. Vi havde planlagt dans om det store juletræ i vores fællesrum. Vi filmede både frokosten og dansen om juletræet. I forbindelse med evaluering af vores børnejulefrokost, så vi videoen fra dans om juletræet. Vi så at mange af børnene søgte væk fra træet og hen mod andre spændende legeting i rummet. Vi havde forskellige faglige argumenter i forhold til at forstå, hvorfor aktiviteten ikke matchede børnenes interesse. Vi talte om, for hvis' skyld, der blev danset om træet; er det fx fordi det er en tradition? Fremadrettet er det aftalt, at vi kan forberede børnene bedre, ved at bryde aktiviteten ned i delelementer, for så at arbejde med et ad gangen. Vi kan øve at synge sangen, vi kan tage på tur og se på juletræer op til jul. Ligeledes kan vi tilrettelægge aktiviteten bedre: Der skal være flere personaler, træet skal flyttes til et rum i vuggestuen, hvor børnene plejer at være, - og helt grundlæggende mener vi, at det er ok, at man ikke har lyst til at danse om træet, når der er andre ting, der synes mere spændende.

Trivsel

I Mariagerfjord handler trivsel om både den psykiske og fysiske sundhed.

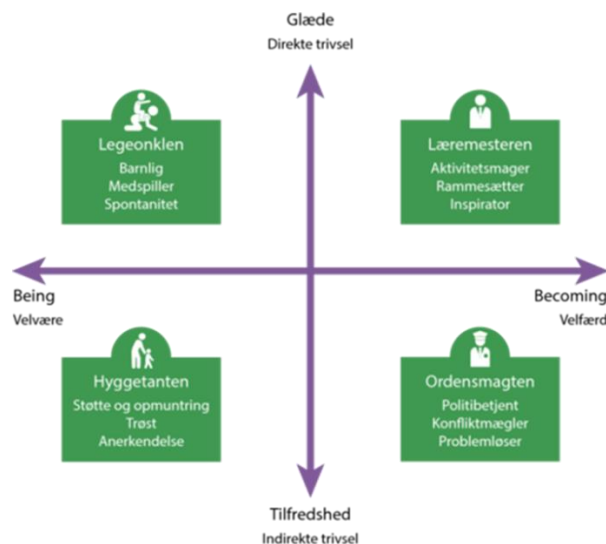
I et systemisk perspektiv er trivsel samstemmigheden mellem det enkelte barns indre forhold og de ydre kontekstuelle forhold.

Ifølge Den Store Danske ordbog, er trivsel et udtryk for et velbefindende, der giver det enkelte menneske følelsen af overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.

Hvis kvalitet ses som trivsel og velvære (*being*), kan den pædagogiske kerneopgave ses som at skabe en frugtbar base, hvor det ressourcestærke, motiverede og lærevillige barn vil trives og udvikle sig.

Hvis kvalitet i dagtilbud ses som en før-skole, hvor målet i sidste ende er at 'blive til noget' (*becoming*), vægtes individualitet og personlige præstationer, hvor der er stor fokus på evner og kompetencer.

Begreberne 'legeonkel', 'læremester', 'hyggetante' og 'ordensmagt' er roller. Vi kan godt indtage flere forskellige roller. Voksne i "læremester- og ordensmagt-rolle" arbejder for trivsel i et *becoming*-perspektiv ved at styre efter nogle på forhånd fastlagte kompetence- eller læringsmål, som barnet skal gøre brug af i fremtiden. Voksne i "legeonkel- og læremesterrolle" skaber liv og glædesoplevelser. Glæde er ensbetydende med positive emotioner. Voksne i "legeonkel- og hyggetante-rolle" skaber trivsel i et *being*-perspektiv. Her vægtes børns trivsel og glædesoplevelser nu og her.

En matrix som anskueliggør, hvorledes vi indvirker på børns trivsel henholdsvis direkte eller indirekte ved at bibringe børnene oplevelser af glæde eller tilfredshed. Endvidere illustrerer modellen, hvordan den trivselspædagogiske indsats kan karakteriseres enten som havende afsæt i et nu og her perspektiv (being) eller et fremtidsrettet perspektiv (becoming).

Refleksionsspørgsmål

---

1. *Hvordan arbejder du som medarbejder med at afdække og reflektere over de forskellige roller/positioner du indtager i løbet af dagen? Hvilke roller / positioner har vi i personalegruppen i matrixen? Hvilke børn trives i hvilken position?*
2. *Hvordan drøfter vi barnets trivsel med forældrene? Hvordan kan vi anvende Matrixen i samtale med forældrene?*
3. *Hvordan arbejder I sammen med jeres ledelse om organisering og strukturer, der støtter op om jeres didaktiske overvejelser over børnenes trivsel?*

---

3 børn er dybt optaget af at bygge tårn med dæk. Dæk nr. 4 bliver sat på og jeg observerer, at et af børnene har "fald-mod" på at kravle op på dem. Jeg kommer forbi og siger... (Det jeg vælger at sige vi afspejle, hvilke af de fire roller jeg indtager.)

- "Prøv lige at tælle hvor mange dæk I har stablet? I ved godt I kun på lægge tre dæk oven på hinanden" (Læremester- ordensmagt rollen; trivsel i et "becoming" perspektiv).

- "Waou, hvordan har I fået det 4. dæk bakset op? – Og hvor er du modig! Kom (henvendt til de andre børn) vi stiller os lige op ad dækkene så de ikke vælter." (Hyggetante- legeonkelrollen; trivsel i et "being" perspektiv)

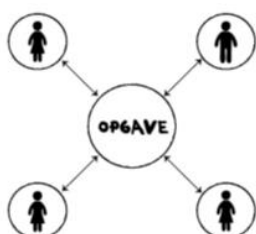
Samarbejde

I Mariagerfjord kommune arbejdes der med samskabende samarbejde. PLF (professionelle læringsfællesskaber) er valgt som samarbejdsform i Dagtilbud, Skole og Familie.

Mariagerfjord Kommune ser forældre som den vigtigste ressource for barnet. Derfor vægter vi forældresamarbejdet meget højt.

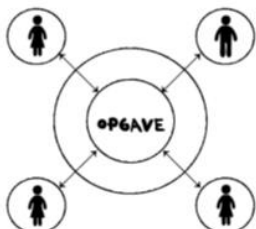
I et systemisk perspektiv er samarbejde mødet mellem forståelsesverdener om et fælles anliggende.

I samarbejdet mødes mennesker ud fra de forståelser, de hver i sær har. Derfor må vi være nysgerrige på hinandens forståelser. Samarbejdskulturer tromler ikke bare andres dagsordner og formål, men den anerkender at forskellige aktører kan have deres egen dagsorden og forpligtelse. Når der skal opbygges en god samarbejdskultur er det etablering af tillid og relationer vi starter med.

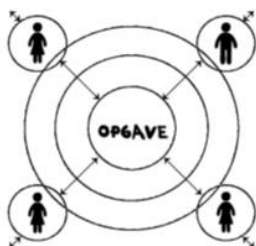
Det enkle samarbejde

Vi løser opgaven – hver for sig!

Det koordinerede samarbejde

Vi koordinerer indsatser – men løser dem hver for sig!

Det samskabende samarbejde

Vi løser opgaven i dialog og med fælles opgaveforståelse. Udvikler ideer og metoder sammen.

Arbejder sammen og hver for sig.

Hvilken samarbejdsform der anvendes afhænger af samarbejdskulturerne og dermed af hvem vi samarbejder med og hvordan samarbejdet tilrettelægges, men den samskabende model er den vi skal stræbe efter og som er implementeret i PLF (professionelle læringsfællesskaber).

Refleksionsspørgsmål

- *Hvad gør jeg for at afstemme, om mine antagelser om familierne er rigtige?*
- *Hvordan samarbejder jeg med mine kollegaer om at skabe vi trygge relationer for alle forældre? Og hvordan ved vi at forældrene også oplever det som en tryk relation?*
- *Hvad kan ledelsen gøre for at understøtte samarbejdskulturen hos os?*

Når vi byder velkommen til barn/forældre fokuserer vi på at skabe en tillidsfuld atmosfære. Dette gør vi ved at vise interesse for barnet, familiens liv og ved "small talk" om noget, hvor forældrene er på sikker grund – det vil sige, vi er sikre på at de kan bidrage og at de kan fortælle om noget de ved noget om. Fx skulle et forældrepar have deres første barn i dagpleje. Daglejeren snakkede med far om fodbold, som var hans helt store interesse.

I mødet med forældrene interesserer vi os for barnet, familien og familiens liv og vi følger op på de oplysninger vi få i small talken som f.eks. også at spørge til hvordan det går med moster osv. Small Talk skaber et sikkert fundament for samarbejdet, hvor vi er ligeværdige i dialogen.

Når det nye barn starter, gør vi meget ud af at alle medarbejdere der møder forældrene rejser sig og præsenterer sig og hilser på forældrene – ikke kun den første dag, men mange gange derefter. Vi tror på, at det er vigtig, at forældre kan huske personalets navne og at personalet kan huske forældrenes navne. Derfor fortæller vi mere end en gang, hvad vi hedder og vi har også opslag, hvor forældrene kan se hvad personalet hedder. Gentagelserne skaber tryghed og et godt fundament for samarbejdet.

Mariagerfjord
Kommune